

УДК 351.743 (477)

DOI: 10.36550/2522-9230-2024-16-338-343

Малєєв Євген Сергійович,

аспірант денної форми навчання кафедри приватно-правових дисциплін

Університету сучасних знань

Emalieiev@gmail.com

ORCID ID: 0009-0006-7256-6355

ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДОЗВІЛЬНИХ ПРОЦЕДУР В СФЕРІ МІСТОБУДУВАННЯ

У даній статті визначено поняття та особливості дозвільних процедур в сфері містобудування.

Визначено, що дозвільна процедура в сфері містобудування – це сукупність адміністративних дій і рішень, спрямованих на надання правомірною дозволу для проведення будівельних, реконструктивних та інших містобудівних робіт на відповідній території. Ця процедура регулюється законодавством і передбачає дотримання встановлених норм, вимог і стандартів, що мають на меті забезпечити безпеку, екологічність та відповідність проєктів містобудівним планам.

Дозвільна процедура в сфері містобудування має обов'язкові та факультативні (додаткові) стадії. До основних стадій відносимо: 1. Порухення дозвільної справи; 2. Перевірка поданих матеріалів; 3. Прийняття рішення; 4. Оформлення та видача дозволу. До факультативних (додаткових) відносимо: 5. скарження відмови у видачі дозволу; 6. анулювання дозволу.

Особливості дозвільної процедури у сфері містобудування визначаються специфікою будівельної діяльності, вимогами до безпеки, екології та гармонійного розвитку територій: 1) процедура включає кілька стадій. Кожна стадія регулюється відповідними законами та підзаконними актами, що забезпечує детальну перевірку проєкту; 2) норми охоплюють екологічні, безпекові та соціальні аспекти будівництва, що має захищати інтереси громади та забезпечувати відповідність будівельних проєктів планам розвитку територій; 3) складність процедури залежить від характеру та масштабу будівельних робіт. Для простих проєктів дозвільний процес може бути відносно швидким, тоді як масштабні або суспільно важливі проєкти потребують більш глибокої експертизи та довшого погодження; 4) у процесі дозвільної діяльності беруть участь різні органи: органи місцевого самоврядування, державні контролюючі органи (наприклад, Державна інспекція архітектури та містобудування України), спеціалізовані експертні установи тощо; 5) однією з ключових умов для отримання дозволу є наявність затвердженої містобудівної документації, яка має відповідати генеральним планам розвитку населених пунктів; 6) важливою особливістю є відкритість процедури. Законодавство передбачає громадське обговорення або консультації щодо будівництва об'єктів, які можуть впливати на місцеві громади; 7) після видачі дозволу органи державного архітектурно-будівельного контролю здійснюють нагляд за виконанням будівельних робіт.

Ключові слова: дозвільна система, дозвільні процедури, дозвіл, органи державної влади, містобудування, публічна влада.

Malieiev Ye. CONCEPTS AND CHARACTERISTICS OF PERMISSIVE PROCEDURES IN THE FIELD OF TOWN PLANNING

Abstract: this article defines the concepts and features of permit procedures in the field of urban planning.

It was determined that the permit procedure in the field of urban planning is a set of administrative actions and decisions aimed at granting a valid permit for construction, reconstruction and other urban planning works in the relevant territory. This procedure is regulated by legislation and involves compliance with established norms, requirements and standards aimed at ensuring safety, environmental friendliness and compliance of projects with urban planning.

The permissive procedure in the field of urban planning has mandatory and optional (additional) stages. The main stages include: 1. Violation of the permit case; 2. Verification of submitted materials; 3. Making a decision; 4. Registration and issuance of a permit. Optional (additional) include: 5. complaints of refusal to issue a permit; 6. cancellation of permission.

Peculiarities of the permit procedure in the field of urban planning are determined by the specifics of construction activity, requirements for safety, ecology and harmonious development of territories: 1) the procedure includes several stages. Each stage is regulated by relevant laws and by-laws, which ensures a detailed inspection of the project; 2) norms cover environmental, safety and social aspects of construction, which should protect the interests of the community and ensure compliance of construction projects with territorial development plans; 3) the complexity of the procedure depends on the nature and scale of construction works. For simple projects, the permitting process can be relatively quick, while large-scale or socially important projects require deeper examination and longer approval; 4) various bodies participate in the permitting process: local self-government bodies, state control bodies (for example, the State Inspection of Architecture and Urban Planning of Ukraine), specialized expert institutions, etc.; 5) one of the key conditions for obtaining a permit is the availability of approved urban planning documentation, which must correspond to the general plans for the development of settlements; 6) an important feature is the openness of the procedure. Legislation provides for public discussion or consultation regarding the construction of facilities that may affect local communities; 7) after the permit is issued, the state architectural and construction control bodies supervise the execution of construction works.

Key words: permit system, permit procedures, permit, state authorities, urban planning, public authority.

Постановка проблеми. Поняття та особливості дозвільних процедур у сфері містобудування є актуальними для наукового вивчення, оскільки вони безпосередньо впливають на розвиток інфраструктури та дотримання правової основи в умовах урбанізації. В цілому, дозвільні процедури - це сукупність адміністративних дій, спрямованих на надання дозволів або відмову у наданні дозволів на здійснення будівельної діяльності відповідно до містобудівних вимог та законодавства. Вони є частиною регулятивної діяльності органів публічної влади та мають за мету забезпечення законності та безпеки в будівництві.

Наукове вивчення дозвільних процедур у сфері містобудування виникає через низку проблем: правова невизначеність - часто існує неузгодженість між різними законодавчими актами, що регулюють дозвільні процедури. Це ускладнює їхнє застосування на практиці та потребує наукового обґрунтування та систематизації норм; прозорість та корупційні ризики - дозвільні процедури можуть стати джерелом корупційних зловживань через недостатню прозорість процесу та можливості маніпуляцій з документами. Необхідно вивчити методи підвищення прозорості та зниження корупційних ризиків через впровадження електронних сервісів та вдосконалення законодавства; інституційна взаємодія - процес отримання дозволів передбачає участь кількох органів влади. Потрібно дослідити, як покращити координацію між ними для прискорення процедур та підвищення їхньої ефективності; вплив на економічний розвиток - процедури впливають на інвестиційний клімат у будівельній галузі. Складність і тривалість дозвільних процесів може стримувати розвиток бізнесу та інвестицій, тому дослідження з цього питання має на меті знайти баланс між швидкістю процедури та дотриманням вимог безпеки та якості; міжнародний досвід - аналіз досвіду інших країн щодо регулювання дозвільних процедур у сфері містобудування може допомогти у вдосконаленні вітчизняних процесів та розробці нових підходів. Таким чином, дослідження дозвільних процедур у сфері містобудування має важливе значення для вдосконалення правової бази, підвищення ефективності управлінських рішень та забезпечення сталого розвитку міської інфраструктури.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання дозвільної діяльності в сфері містобудування були предметом наукових досліджень В.О. Резніченко досліджував питання адміністративно-правових засад дозвільної діяльності у сфері містобудування; К.І. Апанасенко - правовий режим дозвільних документів у сфері містобудування; Н.І. Олійник - пропонувала удосконалення існуючої дозвільно-погоджувальної процедури в будівництві; І.М. Сопілко розкривала адміністративно-правові способи забезпечення законності дозвільної діяльності в сфері містобудування; А.Й. Француз та М.Ю. Онисковець розкривали теоретико-правові засади адміністративно-правового регулювання дозвільних процедур у сфері урбанізації.

Метою статті є розкриття поняття та особливостей дозвільних процедур у сфері містобудування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дозвільна система у сфері господарської діяльності - це сукупність урегульованих законодавством відносин, які виникають між дозвільними органами, адміністраторами та суб'єктами господарювання у зв'язку з видачею документів дозвільного характеру, переоформленням, анулюванням документів дозвільного характеру. Дозвіл є одним з видів документів дозвільного характеру, який дозвільний орган зобов'язаний видати суб'єкту господарювання у разі надання йому права на провадження певних дій щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності та/або без наявності якого суб'єкт господарювання не може проваджувати певні дії щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності [1].

Ч.1 ст.1 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» визначено, що документи, які використовуються суб'єктом господарювання у процесі проходження погоджувальної (дозвільної) процедури (проектна документація на будівництво об'єктів, земельпорядна документація, містобудівна документація, гірничий відвід) є об'єктом, на який видається документ дозвільного характеру [1, ст.1]. Відзначимо, що документи, які використовуються суб'єктом господарювання під час проходження погоджувальних (дозвільних) процедур, є юридичною підставою за наявності яких органи публічної адміністрації видають дозвільні документи. До таких документів належать: проектна документація на будівництво об'єктів, земельпорядна документація, містобудівна документація, та інші спеціалізовані документи, такі як гірничий відвід для гірничодобувних підприємств. В той же час, що стосується містобудівної документації, то вона включає в себе генеральні плани розвитку населених пунктів та інші планувальні документи. Державні та місцеві органи публічної адміністрації здійснюють погодження цієї документації, що визначає відповідність проекту вимогам містобудування.

Дозвільні процедури у сфері містобудування є одним із видів діяльності органів публічної адміністрації, які забезпечують належну організацію та контроль за будівництвом і використанням земельних ресурсів у відповідності до законодавчих норм. Ці процедури спрямовані на регулювання забудови територій, дотримання екологічних і технічних стандартів, а також захист інтересів громади та держави.

Особливості діяльності органів публічної адміністрації в рамках дозвільних процедур: 1) здійснюються у формі контролю та нагляду. Органи публічної адміністрації контролюють, щоб забудови відповідали затвердженим планам територіального розвитку, будівельним нормам та правилам. Це включає видачу дозвільних документів, таких як будівельні дозволи, сертифікати на експлуатацію та погодження проєктів; 2) дотримання законодавства. Всі дії, пов'язані з видачею дозволів, повинні відповідати чинним законам і регламентам, зокрема містобудівному кодексу, земельному законодавству та екологічним

стандартам. Цей процес забезпечує відповідність будівельних проєктів інтересам держави і суспільства; 3) захист публічних інтересів. Однією з ключових функцій є забезпечення публічних інтересів, включаючи дотримання норм безпеки, екологічних вимог та архітектурних стандартів. Процедури повинні гарантувати, що будівництво здійснюється з урахуванням інтересів громад та навколишнього середовища; 4) прозорість і підзвітність. Процедури мають бути прозорими і підконтрольними громадськості. Це включає публікацію дозвільних рішень, проведення громадських слухань і консультацій із зацікавленими сторонами; 5) дозвільні процедури є важливим інструментом, що дозволяє збалансувати інтереси держави, бізнесу та громади при розбудові інфраструктури, забезпечуючи належне функціонування системи містобудування.

В. О. Резніченко пропонує дозвільну діяльність у сфері містобудування розглядати як сукупність юридично значущих процедур, сутність яких полягає у розробленні та втіленні в життя комплексу заходів, спрямованих на недопущення можливої шкоди суспільним та державним інтересам, власності, особистій безпеці громадян внаслідок безконтрольного виготовлення, реалізації та використання будівельної продукції, котра може становити небезпеку для особи. До основних характеристик дозвільної діяльності у сфері містобудування відносить наступні: 1) головною її метою є забезпечення безпеки особи, економічної та екологічної безпеки держави; 2) процедура отримання документів дозвільного характеру повинна встановлюватися виключно законодавчими актами і забезпечуватися примусовою силою держави; 3) загальнообов'язкова для осіб, які виявляють бажання займатися будівельною діяльністю; 4) вона є особливим порядком правового регулювання діяльності, що становить потенційну небезпеку та складається з сукупності юридичних процедур і характеризується складовими, які надають особливу направленість правовому регулюванню – імперативну; 5) обов'язкова участь органів публічної влади, які мають дозвільні повноваження у сфері містобудування; 6) наявність правового механізму отримання та оскарження дозвільного документа у сфері містобудування; 7) за допомогою дозвільної діяльності реалізуються права та законні інтереси певної групи фізичних та юридичних осіб, що закріплені в Конституції України, з одного боку, з іншого – не порушуються та перебувають під захистом держави права та законні інтереси іншої групи фізичних та юридичних осіб [2, с.6].

Законодавець встановлює ряд обмежень та вимог невиконання яких має своїм наслідком не надання чи анулювання (призупинення) дії дозвільного документа у сфері містобудування. Так, наприклад, мова йде про необхідність врахування при плануванні і забудові населених пунктів, формуванні мікрорайонів, проєктуванні, будівництві і реконструкції об'єктів фізичного оточення вимог необхідних для пристосування для використання особами з інвалідністю [3, ст.27]; житло (жиле приміщення), займане особами з інвалідністю або сім'ями, у складі яких вони є, під'їзди, сходові площадки будинків, в яких мешкають особи з інвалідністю, мають відповідати вимогам щодо безперешкодного доступу та бути пристосованими до потреб таких осіб, а також обладнане телефонним зв'язком [3, ст.30]; та ін.

До документів дозвільного характеру у сфері містобудування належать: з використанням Реєстру будівельної діяльності створюються такі електронні документи (крім документів, які містять відомості, що становлять державну таємницю) та здійснюються такі дії: містобудівні умови та обмеження, зміни до них, відмова у їх наданні, скасування містобудівних умов та обмежень; технічні умови, зміни до них, відмова у їх наданні, скасування чи анулювання технічних умов, змін до них; ліцензія на провадження господарської діяльності з будівництва об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з середніми (СС2) та значними (СС3) наслідками, зміни до неї (у тому числі зміни до переліку видів робіт), відмова у її наданні, переоформлення, відмова в переоформленні, анулювання ліцензії; кваліфікаційний сертифікат виконавця робіт, зміни до нього, рішення про допуск/відмову в допуску до проведення професійної атестації, видачу/відмову у видачі кваліфікаційного сертифіката та позбавлення кваліфікаційного сертифіката; сертифікат енергоаудитора будівель, зміни до нього; будівельний паспорт забудови земельної ділянки, зміни до нього та повідомлення про відмову в його наданні; погодження обґрунтованих відхилень від будівельних норм та повідомлення про відмову в їх погодженні; дозвіл на виконання будівельних робіт, зміни до нього, повідомлення про відмову в його наданні та анулювання дозволу, внесення відомостей про припинення права на виконання підготовчих та будівельних робіт; сертифікат про прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта, повідомлення про відмову в його наданні; паспорт об'єкта будівництва з результатами проведення обстеження та паспортизації; реєстрація будівельних норм; проєктна документація на будівництво та/або технічне переоснащення електричних мереж зовнішнього електрозабезпечення електроустановок замовника (до точки приєднання електроустановок замовника) та проєктної документації на будівництво електричних мереж лінійної частини приєднання (у тому числі інформації та/або документів про наявні та запроєктовані інженерні та транспортні мережі); узгодження проєктної документації на будівництво та/або технічне переоснащення електричних мереж зовнішнього електрозабезпечення електроустановок замовника (до точки приєднання електроустановок замовника) та проєктної документації на будівництво електричних мереж лінійної частини приєднання з оператором системи розподілу, заінтересованими сторонами (суб'єктами природних монополій, юридичними особами публічного права) згідно із статтею 21 Закону України "Про ринок електричної енергії"; декларація показників будівельної продукції, інформація про хімічні речовини та суміші, що містяться в будівельній продукції, переклад декларації показників державною мовою згідно

із Законом України "Про надання будівельної продукції на ринку"; експертні оцінки проекту повторного використання у будівництві; витяги з містобудівної документації [4].

Стадіями процедури дозвільної діяльності у сфері містобудування є: 1) стадія порушення дозвільної справи; 2) перевірка поданих матеріалів та прийняття рішення у дозвільній справі; 3) оформлення та видача дозвільного документа [2, с.7]. На нашу думку, це не повний перелік стадій в дозвільній процедурі в сфері містобудування. До стадій варто віднести:

- стадія оскарження відмови у видачі дозволу – є проявом законодавчих гарантій захисту прав. Відмова у видачі дозволу є важливим юридичним актом, що безпосередньо впливає на права заявника. Законодавство передбачає право на оскарження такого рішення в адміністративному або судовому порядку. Ця стадія є невід'ємною частиною дозвільного процесу, оскільки без можливості оскарження заявник не має механізмів захисту своїх прав і законних інтересів. Відповідно до норм національного законодавства, рішення органу, що видає дозвільні документи, можуть бути оскаржені в передбаченому порядку. Це свідчить про те, що сам процес дозвільної діяльності охоплює більше ніж лише отримання дозволу, а також механізми перегляду негативних рішень;

- стадія анулювання дозволу. Анулювання виданого дозволу сприятиме підтримці правопорядку у сфері містобудування. Після видачі дозволу існують ситуації, коли він може бути анульований, наприклад, у випадку порушень умов будівництва або виявлення порушень під час перевірки. Це є важливою складовою правової регуляції, оскільки така процедура дозволяє підтримувати порядок у містобудівній діяльності, контролювати дотримання встановлених вимог і законів. Превентивна функція, адже, можливість анулювання дозволу слугує запобіжником для дотримання вимог законодавства. Вона стимулює замовників та підрядників до відповідального виконання умов дозволу, адже у разі порушень документ може бути скасований. Це гарантує, що дозвіл не є остаточним і може бути переглянутий.

Дозвіл на виконання будівельних робіт видається органами державного архітектурно-будівельного контролю на безоплатній основі протягом десяти робочих днів з дня реєстрації заяви. За наявності дозволу на виконання будівельних робіт отримання замовником та генеральним підрядником чи підрядником (у разі якщо будівельні роботи виконуються без залучення субпідрядників) інших документів дозвільного характеру для виконання будівельних робіт та видалення зелених насаджень у межах будівельного майданчика не вимагається [4].

Для отримання дозволу подається заява, до якої додаються: 1) копія документа, що посвідчує право власності чи право користування земельною ділянкою, або копія договору суперфіцію; 2) копія розпорядчого документа щодо комплексної реконструкції кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду - у разі здійснення комплексної реконструкції кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду на замовлення органів державної влади чи органів місцевого самоврядування на відповідних землях державної чи комунальної власності (замість копії документа, що посвідчує право власності чи право користування земельною ділянкою); 3) копія документа, що посвідчує право власності на будівлю чи споруду, або рішення співвласників багатоквартирного будинку про виконання будівельних робіт з реконструкції, реставрації, капітального ремонту, прийняте відповідно до Закону України "Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку"; 4) документ, що підтверджує управління багатоквартирним будинком об'єднанням співвласників багатоквартирного будинку або управителем багатоквартирного будинку, або житлово-будівельним (житловим) кооперативом, - у разі виконання будівельних робіт з реконструкції, реставрації, капітального ремонту об'єднанням співвласників багатоквартирного будинку або управителем багатоквартирного будинку, або житлово-будівельним (житловим) кооперативом; 5) копії документів про призначення осіб, відповідальних за виконання будівельних робіт, та осіб, які здійснюють авторський і технічний нагляд; 6) інформація про інженера-консультанта (у разі його залучення); 7) інформація про ліцензію, що надає право на виконання будівельних робіт, та кваліфікаційні сертифікати; 8) результати оцінки впливу на довкілля у випадках, визначених Законом України "Про оцінку впливу на довкілля" [4].

Підставою для відмови у видачі дозволу на виконання будівельних робіт є: 1) неподання відомостей або документів, необхідних для прийняття рішення про видачу такого дозволу; 2) невідповідність поданих документів вимогам законодавства; 3) виявлення недостовірних відомостей у поданих документах; 4) результати оцінки впливу на довкілля у випадках, визначених Законом України "Про оцінку впливу на довкілля"; 5) подання заяви про видачу дозволу на виконання будівельних робіт особою, яка не є замовником згідно з пунктом 4 частини першої статті 1 цього Закону, або уповноваженою ним особою; 6) наявність у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно обтяжень, пов'язаних з будівництвом (арешт, пов'язаний з користуванням відповідним об'єктом, заборона проведення будівельних робіт, обмеження користування земельною ділянкою тощо) [4].

Рішення про видачу або анулювання дозволу на виконання будівельних робіт може бути розглянуто у порядку нагляду центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду (без права видачі дозволу), або оскаржено до суду. Дозвіл на виконання будівельних робіт може бути анульовано органом державного архітектурно-будівельного контролю у разі: 1) подання замовником заяви про анулювання дозволу на виконання будівельних робіт; 2) наявності відомостей про ліквідацію юридичної особи, що є замовником; 3) на підставі

судового рішення, що набрало законної сили, про скасування містобудівних умов та обмежень та/або припинення права на виконання будівельних робіт [4].

Особи, винні у: недотриманні норм і правил при проектуванні і будівництві; проектуванні об'єктів з порушенням затвердженої у встановленому порядку містобудівної документації; виконанні будівельних чи реставраційних робіт без дозволу та затвердженого у встановленому порядку проекту або з відхиленням від нього; самовільній зміні архітектурного вигляду споруди в процесі експлуатації; недотриманні екологічних і санітарно-гігієнічних вимог, встановлених законодавством при проектуванні, розміщенні та будівництві об'єктів; прийнятті в експлуатацію об'єктів, зведених з порушенням законодавства, норм і правил; наданні інформації, що не відповідає дійсності, про умови проектування і будівництва чи у необгрунтованій відмові надати таку інформацію, - несуть відповідальність, передбачену законом [5].

Висновки. Отже, дозвільна процедура в сфері містобудування – це сукупність адміністративних дій і рішень, спрямованих на надання правомірного дозволу для проведення будівельних, реконструктивних та інших містобудівних робіт на відповідній території. Ця процедура регулюється законодавством і передбачає дотримання встановлених норм, вимог і стандартів, що мають на меті забезпечити безпеку, екологічність та відповідність проектів містобудівним планам.

Дозвільна процедура в сфері містобудування має обов'язкові та факультативні (додаткові) стадії. До основних стадій відносимо: 1. Порушення дозвільної справи; 2. Перевірка поданих матеріалів; 3. Прийняття рішення; 4. Оформлення та видача дозволу. До факультативних (додаткових) відносимо: 5. скарження відмови у видачі дозволу; 6. анулювання дозволу.

Дозвільна процедура у сфері містобудування забезпечує контроль за реалізацією будівельних проектів, дотриманням норм безпеки і планування, а також дозволяє захищати права як замовників, так і громади.

Особливості дозвільної процедури у сфері містобудування визначаються специфікою будівельної діяльності, вимогами до безпеки, екології та гармонійного розвитку територій:

1) процедура включає кілька стадій. Кожна стадія регулюється відповідними законами та підзаконними актами, що забезпечує детальну перевірку проекту;

2) норми охоплюють екологічні, безпекові та соціальні аспекти будівництва, що має захищати інтереси громади та забезпечувати відповідність будівельних проектів планам розвитку територій;

3) складність процедури залежить від характеру та масштабу будівельних робіт. Для простих проектів дозвільний процес може бути відносно швидким, тоді як масштабні або суспільно важливі проекти потребують більш глибокої експертизи та довшого погодження;

4) у процесі дозвільної діяльності беруть участь різні органи: органи місцевого самоврядування, державні контролюючі органи (наприклад, Державна інспекція архітектури та містобудування України), спеціалізовані експертні установи тощо. Це забезпечує різнобічну оцінку проектної документації;

5) однією з ключових умов для отримання дозволу є наявність затвердженої містобудівної документації, яка має відповідати генеральним планам розвитку населених пунктів. Забудова повинна бути узгоджена з містобудівними умовами та обмеженнями;

6) важливою особливістю є відкритість процедури. Законодавство передбачає громадське обговорення або консультації щодо будівництва об'єктів, які можуть впливати на місцеві громади. Це забезпечує прозорість процесу та можливість врахування інтересів місцевих жителів;

7) після видачі дозволу органи державного архітектурно-будівельного контролю здійснюють нагляд за виконанням будівельних робіт. Це дозволяє контролювати дотримання вимог безпеки, технічних стандартів та містобудівних норм.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності: Закон України від 6 вересня 2005 року № 2806-IV. Відомості Верховної Ради України, 2005. № 48. Ст.483.

2. Резніченко В. О. Адміністративно-правові засади дозвільної діяльності у сфері містобудування: автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. юрид. наук зі спец. 12.00.07. Харківський національний університет внутрішніх справ, Харків, 2015. 20 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/369e5a70-928e-4fd1-97b3-14083fc697aa/content>

3. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні: Закон України від 21 березня 1991 року № 875-XII. Відомості Верховної Ради УРСР, 1991. № 21. Ст.252.

4. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17 лютого 2011 року № 3038-VI. Відомості Верховної Ради України, 2011. № 34. Ст.343.

5. Про основи містобудування: Закон України від 16 листопада 1992 року № 2780-XII. Відомості Верховної Ради України, 1992. № 52. Ст.683.

REFERENCES:

1. Pro dozvilnu systemu u sferi hospodarskoj diialnosti. (2005, September 6). [On the permit system in the field of economic activity]. *Zakon Ukrainy №2806-IV. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, № 48. 483. [in Ukrainian].

2. Reznichenko, V. O. (2015). *Administrativno-pravovi zasady dozvilnoi diialnosti u sferi mistobuduvannia*. [Administrative and legal principles of permitting activity in the field of urban planning]. *Avtoref*.

dys. na zdob. nauk. stup. kand. yuryd. nauk zi spets. 12.00.07 – administratyvne pravo i protses; finansove pravo; informatsiine pravo. 20. Retrieved from: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/369e5a70-928e-4fd1-97b3-14083fc697aa/content> [in Ukrainian].

3. Pro osnovy sotsialnoi zakhyshchenosti osib z invalidnistiu v Ukraini. (1991, March 21). [On the basics of social protection of persons with disabilities in Ukraine]. *Zakon Ukrainy №875-XII. Vidomosti Verkhovnoi Rady URSR.* № 21. 252. [in Ukrainian].

4. Pro rehuliuвання mistobudivnoi diialnosti. (2011, February 17). [On the regulation of urban planning activities]. *Zakon Ukrainy № 3038-VI. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy.* № 34. 343. [in Ukrainian].

5. Pro osnovy mistobuduvannya. (1992, November 16).[On the basics of urban planning]. *Zakon Ukrainy № 2780-XII. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy.* № 52. 683. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 24.05.2024

УДК 338.439

DOI: 10.36550/2522-9230-2024-16-343-347

Стріяшко Галина Миколаївна,

кандидат юридичних наук, доцент, методист вищої категорії відділу програм підвищення кваліфікації, Інституту післядипломної освіти та підвищення кваліфікації, Державного податкового університету
striashko@ukr.net
ORCID ID: 0009-0002-1768-5889

Замрига Артур Вікторович,

кандидат економічних наук, доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри публічного та міжнародного права Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана»
artur.zamryha@kneu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0001-8919-6633

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА ІНВЕСТИЦІЙНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: РОЛЬ ДЕРЖАВИ В РЕГУЛЮВАННІ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Роль держави в забезпеченні інвестиційної безпеки та регулюванні інвестиційних процесів є надзвичайно важливою, особливо в умовах євроінтеграції. Підвищення рівня правового захисту інвесторів, удосконалення законодавства та стимулювання державно-приватного партнерства є ключовими напрямками для розвитку інвестиційного потенціалу України. Водночас, інтеграція до європейських ринків вимагає від держави активної участі в адаптації національних норм до стандартів ЄС, що стане важливим кроком на шляху до сталого економічного зростання та зміцнення інвестиційної безпеки. Актуальним напрямком забезпечення вітчизняного розвитку є модернізація публічного управління. Саме тому державна політика щодо змін та удосконалення процесів формування та реалізації функцій органами влади потребує постійної уваги науковців та практиків. У практику щоденної діяльності органів влади варто впроваджувати найновіші технології збору, опрацювання, зберігання, використання інформації з різних джерел, які доступні для суб'єктів конкурентного ринкового середовища. Інформація та знання, в тому числі знання про можливості отримання інформації, є важливими факторами суспільного прогресу. Особливої актуальності ці процеси набувають у час активних бойових дій та воєнного стану.

Актуальність дослідження інвестиційної безпеки визначається її ключовою роллю в загальній системі економічної безпеки держави. Інвестиції не лише сприяють економічному розвитку, але й можуть мати суттєвий вплив на економічний суверенітет країни, що підкреслює важливість державного контролю та регулювання в цій сфері. Для стабільного та стійкого розвитку економіки важлива як кількість залучених інвестицій, так і їх якість. Держава відіграє вирішальну роль у формуванні сприятливого інвестиційного клімату, що передбачає забезпечення захисту прав інвесторів, стабільність правової системи, передбачуваність економічних умов та ефективну регулятивну політику.

Особлива актуальність цієї теми пов'язана з сучасними реаліями України, яка знаходиться в умовах війни та постійної економічної нестабільності. З огляду на кризові явища на світовому та регіональних рівнях, питання інвестиційної безпеки стає особливо гострим. Війна неминуче впливає на фінансову систему країни, що вимагає розробки нових підходів до забезпечення економічної стійкості та безпеки. Інвестиційна безпека, у свою чергу, є необхідною умовою для відтворення науково-технічного та інтелектуального потенціалу нації, розширення основного капіталу, підвищення конкурентоспроможності економіки та забезпечення сталого економічного зростання. Відповідний рівень інвестиційної безпеки дозволяє країні долати регіональні депресивні явища, зберігати та відновлювати природні ресурси, а також підтримувати екологічну стійкість.